

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 129/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Škrabom, advokátska kancelária, Sov. hrdinov 200, Svidník, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 21/2019 z 5. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I. Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 21/2019 z 5. marca 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v zmysle čl. X ods. 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh“) s účinnosťou od 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v treťom senáte ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu), Peter Straka (sudca spravodajca) a Martin Vernarský.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie Okresného súdu Svidník č. k. 5 C 233/2006-723 z 12. septembra 2016, ktorý uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľovi ako vo veci samej úspešnému žalobcovi (ako aj ďalším žalobcom) náhradu trov konania v rozsahu 100 % a povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v rozsahu 100 %, tak, že stranám sporu a štátu náhradu trov konania nepriznal.

3.1 Krajský súd napadnuté uznesenie takto odôvodnil:

„Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ak priznal žalobcom plnú

náhradu trov konania v rozsahu 100 %, zároveň ak zaviazal žalovanú na náhradu trov štátu v rozsahu 100 %.

Ust. § 257 C.s.p. predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Možno ich však zhrnúť ako neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitost' prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobné pomery strán sporu, prípadne nízky príjem. Podľa názoru odvolacieho súdu môže ísť aj o problém, tak ako bol popísaný i v rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 10.06.2015, teda že znalec Ing. Jozef Bujňák na pojednávaní dňa 18.03.2015 uviedol, že problémom tohto sporu je podľa neho úplná hrubá chyba, ktorá sa stala pri spracovaní registra. Bol toho názoru, že prvú chybu urobila Geodézia Prešov, ktorá robila register, lebo vlastníkom dala výpisy, kde výpisy boli uvedené podľa pozemkovej knihy. Teda tí vlastníci, keď sa dostali k námietke, respektíve v čase, keď mohli podať námietku k registru, reklamovať ho, tak mali správne výmery podľa pozemkovej knihy, čiže tí nemali dôvod niečo namietat'. Vlastník nemá potuchy čo sa robí v katastri, kto, akým spôsobom zobrazuje parcely vo vektorových mapách a už nie vôbec v súbore EKN. Vlastník ani netuší, že takéto súbory existujú. Podľa názoru odvolacieho súdu takéto okolnosti je možné kvalifikovať ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd neprizná náhradu trov konania vzniknutých strane úspešných žalobcov. Zároveň ide aj o ďalšie okolnosti, ktoré vznikli až po rozhodnutí súdu prvej inštancie a pred rozhodnutím odvolacieho súdu ešte v konaní sp.zn. 12Co/172/2015. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením č. k. 12Co/172/2015-691 zo dňa 18.05.2016 odvolací súd priznal žalovanej oslobodenie od súdnych poplatkov. Odvolací súd konštatoval, že podľa doložených listinných dôkazov u žalovanej, táto je dôchodkyňa s mesačným dôchodkom 321,- Eur, pričom jej manžel má dôchodok 345,- Eur. Pri priemernom príjme do domácnosti 666,- Eur majú výdavky na prevádzku rodinného domu v rozsahu 330,51 Eur. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.07.2016.

V prejednávanej veci z povahy a okolnosti sporu odvolací súd má za to, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešným žalobcom

a to jednak zo samotnej povahy sporu, resp. z procesnej situácie žalovanej ako pasívne legitimovanej v konaní a zároveň aj z dôvodu, že žalovaná nezadala príčinu na podanie žaloby. To, že sa žalovaná v konaní aktívne bránila a verila záverom ROEP, nemôže byť pripočítané v jej neprospech.

Tak ako konštatoval odvolací súd vyššie, žalovaná bola oslobodená od platenia súdnych poplatkov odvolacím súdom, kde súd zistil príjem žalovanej a jej manžel a jej výdavky a posúdil, že sú tu dôvody pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Na strane žalovanej teda existujú výnimočné okolnosti spočívajúce pre nepriznanie trov štátu i z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, ale táto výnimočnosť, tak ako bolo uvedené vyššie spočíva aj v okolnostiach prejednávanej veci. V tejto súvislosti znova poukazuje odvolací súd na zistenie znalca Ing. Jozefa Bujňáka, podľa ktorého problémom sporu je hrubá chyba pri spracovaní registra, keď vlastníkom dala dva výpisy. Pre túto chybu sa skutočne žalovaná, tak ako tvrdí mohla domnievať, že je vlastníčkou nehnuteľnosti a svoje vlastnícke právo vo vzťahu k žalobcom bránila v konaní z dôvodu hrubej chyby pri spracovaní registra potom muselo byť vykonávané v spore znalecké dokazovanie na preukázanie skutočnosti tvrdených žalobcami.

Ak súd prvej inštancie vychádzal z iného právneho názoru, vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že stranám sporu a štátu náhradu trov konania nepriznal podľa ust. § 388 C.s.p. “

4. Podľa sťažovateľa citované tvrdenia krajského súdu sú v rozpore s právnym názorom toho istého súdu, a to senátu 12 Co, ktorý právoplatne rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 12 Co 172/2015-704 z 8. júna 2016, kde v odôvodnení rozsudku na strane 9 v časti týkajúcej sa trov konania odvolací súd poukázal na to, že nie je dôvod na použitie ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, že z dôvodov hodných osobitného zreteľa sa úspešným žalobcom nepriznáva náhrada trov konania.

4.1 So závermi napadnutého uznesenia krajského súdu sťažovateľ nesúhlasí z dôvodu, že vykazuje znaky arbitrárnosti, nepreskúmateľnosti a neodôvodnenosti. Okrem toho krajský súd vo veci rozhodol o aplikácii ustanovenia § 257 Civilného sporového

poriadku (ďalej aj „CSP“), k použitiu ktorého sťažovateľ nemal podľa jeho slov možnosť vyjadriť sa, čo je v rozpore s právom na spravodlivý proces.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví:

„Základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/21/2019 zo dňa 05.03.2019 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/21/2019 zo dňa 05.03.2019 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1.000,- eur, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume vo výške 346,26 eur, na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jána Škraba, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II. Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III. Posúdenie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd opakovane (z najnovšej judikatúry porov. napr. II. ÚS 303/2017, II. ÚS 383/2017) judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho

predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018).

12. Ďalej ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ak Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018).

13. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho extrémnu arbitrárnosť alebo absolútnu ústavnú neakceptovateľnosť.

14. V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania (resp. úspechu strán v konaní a povinnosti žalovanej nahradiť vzniknuté trovy sťažovateľa) krajský súd ústavne udržateľným spôsobom (i) interpretoval príslušné zákonné ustanovenia (§ 257 CSP) a (ii) tieto aplikoval na ustálený skutkový a právny stav vo veci, do interpretácie a aplikácie ktorej ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery krajského súdu. Imanentnou súčasťou rozhodovania o trovách konania je aj posudzovanie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tento inštitút mohol byť aktivovaný tak súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom a mohli tak urobiť aj bez návrhu. Sťažovateľ s tým musel počítať, obzvlášť ak sa odvolacie konanie týkalo výlučne trov konania, a teda aj otázky dôvodov hodných osobitného zreteľa. Pritom žiadna zo zohľadnených skutočností nemohla byť pre sťažovateľa neznáma, keďže aplikácie § 257 CSP sa vo svojom odvolaní, ktoré bolo sťažovateľovi doručené na účel zaujatia stanoviska, domáhala žalovaná.

15. Závery krajského súdu týkajúce sa prítomnosti dôvodov hodných osobitného zreteľa a aplikácie príslušných zákonných ustanovení v napadnutom uznesení navyše netrpia ani absenciou logiky.

16. Vzhľadom na dosiaľ prezentované závery ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu